

Mari Jose Arana Aranburu

*Oiartzun,
Gipuzkoa (1950)*

Aurkibidea

Biografia

Iturriozko Garaño baserrian jaio eta hazia da Mari Jose (argazkian, ezkerretara). Baserritarra izaki, Iturriozko kaleko bere lagunek baino lan gehiago egin behar izaten zuen, baina beti ateratzen zuen denbora beheko sorora jaitsi eta jostatzen aritzeko. Bere bi lagunekin egin diogu elkarrizketa: Maillolli eta Domirekin. Elkarrekin hikaz aritzen dira eta hemen ere halaxe aritu zaizkigu.

Zintak

OIA-066

- **Proiektua:** Oiartzuarren baitan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Lardi, Ane
- **Data:** 2007-11-14
- **Iraupena:** 62 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Lardi, Ane

OIA-067

- **Proiektua:** Oiartzuarren baitan
- **Elkarrizketatzailea(k):** Lardi, Ane
- **Data:** 2007-11-14
- **Iraupena:** 12 min
- **Euskarria:** MiniDV
- **Kodifikatzailea:** Lardi, Ane

Pasarteak

1. Ohitura, hika

- **Erref:** OIA-066/002
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:04:20. **Bukatu:** 00:06:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Hikari buruz: zenbat aritzen diren. Nor nori aritzen zaion. Normalean semeei hika errazago egiten diete alabei baino. Hika.</p>

2. Norekin hika eta norekin zuka

- **Erref:** OIA-066/004
- **Iraupena:** 0:00:55. **Hasi:** 00:06:15. **Bukatu:** 00:07:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Auzokoekin hika aritzen dira: zaharragoekin zuka, eta edadekoekin eta gazteagoekin hika. Hika.</p>

3. Zaharragoei, zuka

- **Erref:** OIA-066/006
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:07:15. **Bukatu:** 00:09:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Edadeak markatzen du nori egin hika eta nori zuka. Zaharragoari errespetuarengatik zuka egiten zaio. Neskek gutxiago dakite hika mutilek baino. Hika.</p>

4. Txikierdiko dantzaldia

- **Erref:** OIA-066/007
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:09:15. **Bukatu:** 00:12:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna
- Euskara » Tratamenduak
- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

<p>Neskatxak egin eta dantzaldietara joateko erdaraz ikasi behar izaten zuten. Txikierdi gogoan. Dena bekatua zen eta arrimatzeko beldurrez ibiltzen ziren. Hika.</p>

5. Lehengo kankak eta kontuak

- **Erref:** OIA-066/009
- **Iraupena:** 0:01:50. **Hasi:** 00:12:40. **Bukatu:** 00:14:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Ohiturak eta bizimodua » Kankak » Ume kankak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Maillolik hantxe hartu zuen gizona, Txikierdin. Oraingo gazteek ez dakite jostatzen. Joko eta kanta asko ahaztu dira. Kantatzen. Hika.

6. Auzoan jostatzen

- **Erref:** OIA-066/011
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:14:44. **Bukatu:** 00:15:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoan arteko harremana
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Jostaketak: 'ministros y ladrones'. Kankak. Auzoaren goiko aldekoak jaisten ziren beheko aldera, baina behekoak ez ziren igotzen. Hika.

7. Auzoko denak lagunak

- **Erref:** OIA-066/013
- **Iraupena:** 0:02:24. **Hasi:** 00:15:56. **Bukatu:** 00:18:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Bihurri samarrak ziren. Denak elkarrekin ibiltzen ziren jostatzen. Gurasoak haserretzen ziren batzuetan, gutxitan baina. Senide pila bat zeuden eta auzoen artean ere elkar zaintzen zuten. Hika.

8. Iturriozko festak

- **Erref:** OIA-066/015
- **Iraupena:** 0:03:22. **Hasi:** 00:18:18. **Bukatu:** 00:21:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak

Laburpena:

Iturriozko kalean ibiltzen ziren jostatzen. Inauterietan txerriak eskapo. Iturriozko festak: zezenak, asto-karrerak, ijito-ezkontza... Kalekoak baino hobeak. Hika.

9. Iturriozko jaiak; haiek bai festak

- **Erref:** OIA-066/016
- **Iraupena:** 0:02:55. **Hasi:** 00:21:40. **Bukatu:** 00:24:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak
- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

<p>Garmenditarrak dantzan ateratzen ziren santiyoetan. Titiriteroak ikustera joaten ziren etxetik aulkia hartuta. San Inaziotako desfilea, Oiartzun guztian bueltaka. Antzerkia. Lehen ez zegoen hainbeste aukera eta auzoko festen zain egoten ziren. Aldaketa. Hika.</p>

10. Ilusioa ez da galtzen

- **Erref:** OIA-066/017
- **Iraupena:** 0:02:35. **Hasi:** 00:24:35. **Bukatu:** 00:27:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Iritziak » Bizitzarekiko ikuspegia

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

<p>Ilusioa ezberdina zen: Kas bat edo gaileta batzuk nobedade ikaragarria ziren. Maillolli datorren saninazioetan zer edo zer egitera animatu da eta ondokoak animatu ditu. Hika.</p>

11. Festak antolatzen

- **Erref:** OIA-066/019
- **Iraupena:** 0:01:59. **Hasi:** 00:27:41. **Bukatu:** 00:29:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Auzoak

Laburpena:

Zer edo zer egin behar dela-eta antolakuntzan hasi dira: asto karrera egiteko badagoela astoa Frantzian (Iturriozko baserria da Frantzia). Bizikleta karrera eta zintena ere aski polita izaten zela. Auzoko jostunak aipatu dituzte; arreoak eta guzti egiten zituzten. Hika.

12. Auzoko bizitza

- **Erref:** OIA-066/021
- **Iraupena:** 0:00:30. **Hasi:** 00:30:15. **Bukatu:** 00:30:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Merkataritza, dendak (kokapena)

Laburpena:

Auzoan, garai batean, hiru denda zeuden, jende gutxiago bizi baziren ere. Baina orduan ez zegoen supermerkatu edo antzekorik. Hika.

13. Eskolak

- **Erref:** OIA-066/023
- **Iraupena:** 0:03:15. **Hasi:** 00:32:45. **Bukatu:** 00:36:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak

Laburpena:

<p>Tronpeoko malda ongi ezagutzen dute iturrioztarrek, kalera joateko bidean baitago. Eskola: Domi mojetan ibili zen, kalean. Mari Jose ta Maillolli, auzoko eskolan. Oraindik gogoan dituzte Francoren garaiko kantak. Erdaraz kantuan. Hika.</p>

14. Erdaraz eta euskaraz

- **Erref:** OIA-066/025
- **Iraupena:** 0:01:22. **Hasi:** 00:38:53. **Bukatu:** 00:40:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ekonomia eta industria » Langileen arteko harremana eta langile-mugimenduak

Laburpena:

Eskolan, erdaraz. Dotrina, euskaraz. Duroak, errealak... Hika.

15. Auzoan beti hika

- **Erref:** OIA-066/027
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:46:30. **Bukatu:** 00:47:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Hika: auzoan, lagunen artean denek hika egiten dute. Beste auzokoekin hika hasten dira, eta, ikusten badute ez dakiela, zuka. Konfiantza asko dagoenean, hika. Biek aritu behar dute hika, bestela, zaila da bestea zuka ari bada. Hika.</p>

16. Iturriotz: hikaren tenploa

- **Erref:** OIA-066/029
- **Iraupena:** 0:02:00. **Hasi:** 00:50:20. **Bukatu:** 00:52:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Gehiena Iturriotzen hitz egiten da hika. "Burla itten zigutengan, zakarkian hitz eingo bagenuke bezala, ziki-zaka ta... Ta hara oain, guk gorde azkenin!". Hika.</p>

17. Hikarako ohiturak aldatzen

- **Erref:** OIA-066/031
- **Iraupena:** 0:01:11. **Hasi:** 00:52:49. **Bukatu:** 00:54:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Tratamenduak
- Euskara » Tratamenduak » Hitanoari buruz

Laburpena:

<p>Auzoan, neska eta mutilekin hika, baina senar-emazteen artean zuka. Hikarako ohitura hori berreskuratzea zaila da. Hika.</p>

18. Auzo guztia jostatzeko

- **Erref:** OIA-066/033
- **Iraupena:** 0:02:05. **Hasi:** 00:56:25. **Bukatu:** 00:58:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Jolasak

Laburpena:

Jostaketak: ministros y ladrones. Nola jostatzen zen. Auzo guztia zeukaten gordetzeko. Sotoetan ere sartzen ziren, irekita egoten baitziren. Nor ziren behekoak eta goikoak. Behea, soro aldea. Goikoak behera jaisten ziren, baina behekoak gora ez. Hika.

19. Fruta lapurtzen eta errekan

- **Erref:** OIA-066/035
- **Iraupena:** 0:03:57. **Hasi:** 00:58:38. **Bukatu:** 01:02:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Bainuak, errekak eta uretako jolasak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak

Laburpena:

Gurasoak siestan zeudenean, fruta lapurtzera joaten ziren. Lehen fruta-arbola gehiago zeuden. Errekara ere joaten ziren. Han zuten hondartza. Soinak zituzten bainu-jantziak. Hika.

20. Auzoko pertsonaiak

- **Erref:** OIA-067/003
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:08:50. **Bukatu:** 00:09:30

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak

Laburpena:

Auzoko baten kontuak. Asto zahar batekin ibiltzen zen. Zer esaten zuen.

21. Auzotarren kontuak

- **Erref:** OIA-067/005
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:11:10. **Bukatu:** 00:11:50

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Auzokoen arteko harremana

Laburpena:

Auzoko batzuen gainean; borondate onekoak ziren, baina zikinak egoten ziren. Pikuak eskaintzen txapelan, eta txapela zorriz betea. Hika.

Arana Aranburu, Mari Jose | ahotsak.eus Orr.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-01-04

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com